

Sygn. akt II PK 80/10

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Halina Kiriło

w sprawie z powództwa I. D.

przeciwko Powiatowemu Centrum Kształcenia Zawodowego [...]

o odszkodowanie za niezgodne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 25 listopada 2010 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 12 listopada 2009 r.,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy – Sąd Pracy wyrokiem z dnia 3 czerwca 2009 r. zasądził od pozwanego Powiatowego Centrum Kształcenia Zawodowego [...] na rzecz powódki tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem i nieuzasadnione wypowiedzenie umowy o pracę kwotę 12.390,24 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 10 czerwca, oddalił powództwo skierowane przeciwko Powiatowi J., odrzucił pozew przeciwko Zespołowi Szkół Zawodowych w J. oraz orzekł o kosztach postępowania i rygorze natychmiastowej wykonalności.

Na skutek apelacji Powiatowego Centrum Kształcenia Zawodowego, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 12 listopada 2009 r. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddalił powództwo i zasądził od

powódki na rzecz apelującego zwrot kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu pierwszo – i drugoinstancyjnym.

Powyższy wyrok został zaskarżony skargą kasacyjną powódki. Skargę oparto na podstawie: 1/ naruszenia prawa materialnego, tj.: a/ art. 3¹ k.p. poprzez uznanie, że zarządzającym szkołą jest zarząd powiatu, a w związku z tym starosta powiatowy był uprawniony do dokonywania wobec powódki jako nauczyciela czynności z zakresu prawa pracy w postaci wypowiedzenia umowy o pracę i b/ art. 36 ust. 1 oraz art. 38 ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie oświaty, poprzez uznanie, że z treści tego przepisu wynika, iż powierzenie stanowiska dyrektora szkoły wywołuje skutki w sferze stosunku pracy nauczyciela, a tym samym uprawnia do wypowiedzenia umowy o pracę przez starostę, także przy braku podstaw do odwołania powódki ze stanowiska dyrektora szkoły w formie uchwały zarządu powiatu, a nadto 2/ naruszenia przepisów postępowania, tj. art. 232, art. 233 § 1 w związku z art. 328 § 2 oraz art. 316 § 1 w związku z art. 391 § 1, a także art. 382 i art. 386 § 1 k.p.c. Skarżąca wniosła o uchylenie wyroku w całości, oddalenie apelacji i utrzymanie w mocy orzeczenia Sądu pierwszej instancji.

Jako przesłanki przedsądu wskazano pierwotnie te, o jakich mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. W piśmie procesowym z dnia 1 marca 2010 r. pełnomocnik powódki uzasadnił wniosek o przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oczywistym naruszeniem prawa materialnego i jego wykładni przy ferowaniu wyroku. Zdaniem skarżącej analiza porównawcza podstaw prawnych orzeczeń Sądów pierwszej i drugiej instancji wykazuje widoczną prima facie ich wzajemną niekompatybilność przejawiającą się w braku odniesienia Sądu drugiej instancji do konkretnych ustaleń Sądu Rejonowego opartych na precyzyjnie wskazanych w uzasadnieniu dowodach. Skoro Sąd drugiej instancji nie prowadził dodatkowego postępowania dowodowego oraz uznał w znacznej części za słuszne ustalenia poczynione przez Sąd pierwszej instancji, tylko takie odniesienie pozwoliłoby na dokładne określenie przyczyn, dla których określonym dowodom Sąd drugiej instancji odmówił wiarygodności i mocy dowodowej w odniesieniu do przepisów prawa powołanych przez stronę powodową. Gdyby Sąd drugiej instancji odniósł się do precyzyjnie wskazanych przez powódkę i Sąd pierwszej instancji przepisów prawa materialnego w odniesieniu do poczynionych ustaleń i wynikających z nich

dalszych wniosków, uniknięto by tak ewidentnych błędów w zakresie stosowania prawa oraz jego interpretacji. „W tym stanie rzeczy zakwalifikowanie argumentów skargi jako „oczywiście uzasadnione” znajduje swoje oparcie w przedstawionej argumentacji, a istotny wpływ naruszenia interpretacji przepisów prawa materialnego przemawia za uwzględnieniem żądania skargi kasacyjnej”.

Pozwany w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania lub oddalenie skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Na wstępie warto podkreślić, iż Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym zwykłej, trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna (podobnie jak uprzednio kasacja) nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a to uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Zgodnie z takim modelem skargi kasacyjnej jej rozpoznanie następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych a art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. wówczas, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, bądź istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, czy też zachodzi nieważność postępowania lub gdy skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W konsekwencji tegoż w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wśród istotnych wymagań skargi kasacyjnej ustawodawca wymienił obowiązek złożenia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wymóg ten wiąże się z tzw. przedsądem, polegającym m. in. na możliwości odmowy przez Sąd Najwyższy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), a jego spełnienie powinno przybrać postać wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wykaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadnieniu, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek. Ustawodawca nieprzypadkowo, konstruując wymogi skargi kasacyjnej, wyodrębnił w oddzielnych przepisach art. 398⁴ k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich

uzasadnienia (§1) i obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienia (§2). Chodzi zatem o dwa odrębne, kreatywne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego na różnych etapach postępowania kasacyjnego. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, bo choć dla obu tych przesłanek argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać. Skarga kasacyjna jest wszak szczególnym środkiem zaskarżenia, realizującym przede wszystkim interes publiczny, polegający na usuwaniu rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz na wspomaganie rozwoju prawa, zatem uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu, iż takie okoliczności w sprawie zachodzą (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, LEX nr 449007, z dnia 10 marca 2008 r., III UK 4/8, LEX nr 459291, z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK38/08, LEX nr 404134 i z dnia 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08, LEX nr 406392).

W niniejszym przypadku skarżąca jako przesłanki wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołała pierwotnie te, jakie wymienione są w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., czyli występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Nie sprecyzowała jednak żadnego zagadnienia prawnego, ani nie wskazała jakiegokolwiek przepisu, w którego interpretację należałoby zaangażować Sąd Najwyższy. Pełnomocnik skarżącej wezwany do uzupełnienia braku formalnego

przedmiotowego środka zaskarżenia o ten element, jakim jest uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał się na „oczywiste naruszenia prawa materialnego i jego wykładni”, aczkolwiek w zamieszczonym w art. 398⁹ § 1 k.p.c. katalogu przesłanek przesądu nie wymienia się tego rodzaju okoliczności przemawiających za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania. Jeśli jako ostatecznie sprecyzowaną przez skarżącą przesłankę przesądu uznać oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), to godzi się przypomnieć, że wskazując na tę przesłankę przesądu należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008r., I CZ 64/08).Warto zauważyć, że o ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej prima facie, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r.,IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r. II UK 317/ 07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r. II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r.,I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, iż przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodował wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 r., nr 13, poz. 230, z dnia 11

stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

W rozpoznawanej sprawie pełnomocnik skarżącej nie przedstawił żadnego wyводу prawnego, wyjaśniającego w czym wyraża się oczywista zasadność skargi kasacyjnej będąca skutkiem ogólnie zarzucanych naruszeń prawa materialnego. Argumentów za prawdziwością tezy o istnieniu owej oczywistej zasadności przedmiotowego środka zaskarżenia należałoby poszukiwać w uzasadnieniu postaw kasacyjnych. Co więcej: za słusnością zarzutu oczywistego naruszenia prawa materialnego przy ferowaniu wyroku przemawiają - zdaniem autora skargi – naruszenia przez Sąd drugiej instancji przepisów procesowych w zakresie oceny materiału dowodowego i sposobu odniesienia się w motywach orzeczenia do ustaleń Sądu pierwszej instancji. Taka argumentacja czyni zaś uzasadnienie wniosku o przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zupełnie nieczytelnym.

Uznając, że skarżąca nie wykazała występowania w sprawie jakiegokolwiek z ustawowych przesłanek uwzględnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, Sąd Najwyższy z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekła jak w sentencji.